

Notitie bij de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Wijchen

Augustus 2006

1. Inleiding

Op 1 januari 2007 wordt de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) van kracht. De Wmo is een brede wet op het gebied van welzijn en zorgvoorzieningen voor burgers met en zonder beperking.

De Welzijnswet en de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) gaan op in de Wmo. De Wmo omvat zodoende een groot deel van het sociale domein van de gemeentelijke taken, van preventief jeugdbeleid tot maatschappelijke opvang, tot het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers. Doel van de Wmo is dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen, leven en deelnemen aan de samenleving.

Burgers met een lichamelijke, zintuiglijke of verstandelijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een ernstig psychosociaal probleem en vrijwilligers en mantelzorgers kunnen op grond van de Wmo aanspraak maken op voorzieningen die hen in staat stellen:

- een huishouden te voeren
- zich te verplaatsen in en om de woning
- zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

De Wmo draagt ons op burgers uit deze groepen zodanig te compenseren dat zij zelfredzaam zijn/blijven en kunnen deelnemen aan de samenleving. Waar dit niet mogelijk is door het aanbieden van algemeen toegankelijke voorzieningen, kan de burger aanspraak maken op een individuele voorziening.

Tot de individuele voorzieningen behoren de bestaande Wvg-voorzieningen (rolstoelen, woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen) en de hulp bij het huishouden. Deze laatste voorziening wordt vanuit de AWBZ overgeheveld naar de Wmo en wordt daarmee een nieuwe gemeentelijke taak.

De Wmo is een kaderwet, die gemeenten de verplichting oplegt om door middel van een verordening binnen het landelijke wettelijke kader zelf regels te stellen omtrent de verstrekking van individuele Wmo-voorzieningen.

In de onderstaande notitie geven wij u een overzicht van een aantal opvallende wijzigingen ten opzichte van de aan de Wmo voorafgaande wetgeving en de keuzes die in de verordening daaromtrent zijn gemaakt. Verder informeren wij u over voorgenomen uitwerkingen van beleidskeuzes die in de verordening worden gemaakt.

In maart 2006 hebben wij de "Basisnotitie huishoudelijke verzorging en andere individuele verstrekkingen in de Wmo" opgesteld. In deze notitie, die u voor de zomervakantie is toegestuurd, wordt de plaats van de huishoudelijke verzorging binnen de Wmo geschetst en wordt globaal aangegeven wat er door de WMO verandert voor de burger, de gemeente en de aanbieders van zorg. Wij geven aan hoe wij de toegang tot de huishoudelijke verzorging in Wijchen willen regelen en hoe het beleid verder vormgegeven zal worden. Inmiddels zijn er op enkele punten nieuwe ontwikkelingen te melden. Wij hebben besloten om de basisnotitie niet te actualiseren maar u via onderhavige notitie hierover te informeren.

Wij wijzen er tenslotte op dat de Wmo-verordening slechts een deel van de Wmo beoogt te regelen. De Wmo kent 9 prestatievelden, waarvan slechts 3 (deels) in deze verordening aan de orde zijn. Voor het bredere Wmo-beleid zal in 2007 in samenspraak met uw raad een 4-jarige Wmo-beleidsnota worden opgesteld. Uw raad heeft aangegeven zelf actief bezig te willen gaan met het stellen van kaders voor het Wmo-beleid. Wij willen graag met uw raad overleggen hoe uw raad en het college, met respect voor ieders eigen verantwoordelijkheid, bij de discussie over het Wmo-beleid de inwoners van Wijchen en andere belanghebbenden kunnen betrekken.

2. Hoofdpijnen van beleid en belangrijke definities in de verordening

De modelverordening Wmo van de VNG heeft als basis gediend voor de thans voorliggende verordening.

In de verordening worden alleen de elementaire zaken geregeld.

De verordening kent definitiebepalingen, algemeen (bij alle voorzieningentypen) geldende voorwaarden, bepalingen omtrent de verstrekkingvorm van voorzieningen, vier hoofdstukken met bepalingen over de vier hoofdtypen voorzieningen en enkele procedurele en restbepalingen.

Alle bedragen zijn uit de verordening weggelaten. Deze worden aan het college gedelegeerd. Bedragen hebben voornamelijk betrekking op de heffing van eigen bijdragen en het persoonsgebonden budget (PGB). Deze zullen door het college worden vastgelegd in het Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Wijchen, danwel in de beleidsregels. De contouren daarvan worden in paragraaf 3 weergegeven.

Hieronder beschrijven we in het kort de belangrijkste elementen en begrippen uit de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Wijchen.

De compensatieplicht

De verordening is opgebouwd op basis van de compensatieplicht in artikel 4 van de Wmo. Dit artikel geeft aan het college van burgemeester en wethouders de opdracht om aan personen met bepaalde beperkingen voorzieningen te verstrekken die deze personen in staat stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel alsmede medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

De compensatieplicht is het belangrijkste element van het normatieve kader dat de verordening moet geven. De invulling van dit begrip geeft de grenzen aan van wat burgers kunnen claimen en mogen verwachten inzake ondersteuning door de gemeente. Het is onmogelijk om alle beperkingen te compenseren. Gezocht is naar een niveau van maatschappelijke participatie dat redelijkerwijs voor burgers bereikt zou moeten worden.

Wij willen uitgaan van wat een persoon zonder beperking die in vergelijkbare omstandigheden verkeert kan uitgaan van een maatschappelijk aanvaard voorzieningenniveau dat binnen de budgettaire kaders van de gemeente mogelijk is.

Bij de invulling van de compensatieplicht heeft ons voor ogen gestaan dat de Wmo er niet op is gericht om het inhoudelijke beleidsterrein van de Wet voorzieningen gehandicapten en de AWBZ (huishoudelijke verzorging) te verbreden of om dat te versmallen.

Voor de voorzieningen die vanuit de Wvg opgaan in de Wmo (rolstoelen, vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen) betekent dit dat wij aan uw raad voorstellen om ons beleid vrij-

wel ongewijzigd voort te zetten. Wèl stellen wij voor om een eigen bijdrage voor woonvoorzieningen te gaan opleggen (zie hiervoor par. 3).

De hulp bij het huishouden wordt een nieuwe gemeentelijke taak o.g.v. de Wmo. Tot en met 2006 is het een functie uit de AWBZ. Wij stellen voor om de toekenningscriteria zoals die gelden in de AWBZ grotendeels over te nemen. D.w.z.:

- Vastgesteld dient te zijn, m.b.v. de ICF-classificatie, dat een persoon door een beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem niet (volledig) in staat is zijn huishouden te voeren;
- Gezinsleden en huisgenoten worden geacht zorg te dragen voor elkaar en waar mogelijk huishoudelijke taken van elkaar over te nemen (gebruikelijke zorg);
- Wettelijke en algemeen gebruikelijke voorliggende voorzieningen gaan voor op huishoudelijke hulp;
- Bij de indicatiestelling wordt rekening gehouden met beschikbare mantelzorg, mantelzorg hoort wel altijd vrijwillig te zijn.

Ook hier is het argument het in stand houden van het bestaande voorzieningenniveau. Voor een aanzienlijke verruiming, b.v. het soepeler omgaan met gebruikelijke zorg, zien wij budgettair geen ruimte (zie paragraaf 5). De AWBZ-criteria beschouwen wij dan ook als de meest adequate manier om de hulp ten goede te laten komen aan de personen die hem het hardst nodig hebben. Wel willen wij, meer dan in de AWBZ gedaan wordt, bij de indicatiestelling aandacht hebben voor het risico op overbelasting van huisgenoten en gezinsleden.

Wij stellen voor om de indicatiestelling voor hulp bij het huishouden, in aansluiting op de Wvg-praktijk, zo veel mogelijk zelf uit te voeren vanuit Vraagwijzer. Dit geeft ons de meeste sturingsmogelijkheden, is klantgericht en is goedkoper dan volledige uitbesteding. Waar aanvullend advies nodig is vanwege bijv. de medische complexiteit van de aanvraag, stellen wij voor het CIZ om advies te vragen en het CIZ als adviesorgaan in de verordening aan te wijzen.

Omdat de wet, noch de toelichting op het amendement, een definitie geeft van het begrip "compensatieplicht", is er op basis van de wetgeschiedenis een concrete invulling ontwikkeld. Hierbij is zoveel mogelijk aangesloten bij begrippen die in de Wvg en AWBZ worden of zijn gebruikt, waarbij tevens is aangesloten op bestaande jurisprudentie. Hiervoor is gekozen om al bij de aanvang van de Wmo te kunnen bogen op geaccepteerde begrippen, definities en kaders. Daarmee wordt voorkomen dat er eerst een lange periode van beroepszaken en jurisprudentie nodig is. Dit vergroot de rechtszekerheid voor de burger en voorkomt overbodige administratieve belasting van de gemeente.

Doelgroep van de verordening

Artikel 4 van de Wmo benoemt de doelgroep van de compensatieplicht en de 4 gebieden waarover deze zich uitstrekt: persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 4, 5 en 6 die belemmeringen ondervindt in zijn zelfredzaamheid en zijn maatschappelijke participatie. De Wmo strekt zich uit tot mensen met beperkingen, mensen met een chronisch psychisch probleem, mensen met een psychosociaal probleem, mantelzorgers en vrijwilligers. De Wmo verplicht ons dus ook om aan mantelzorgers compensatie te bieden als zij tijdelijk niet kunnen participeren in de samenleving.

De genoemde doelgroepen van de wet kunnen niet bij verordening worden ingeperkt en dat is in de voorliggende verordening ook niet gebeurd. In de verordening is wel een keuze gemaakt met betrekking tot het openstellen van individuele voorzieningen voor mantelzorgers en vrijwilligers.

In prestatieveld 4 van de Wmo is bepaald dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de ondersteuning van de mantelzorgers en vrijwilligers. De gemeente heeft deze taak, maar is niet

verplicht om mantelzorgers en vrijwilligers een individuele voorziening aan te bieden.

Hoewel wij ons realiseren dat het voor mantelzorgers en vrijwilligers in bepaalde situaties van belang kan zijn dat ze aanspraak kunnen maken op een individuele Wmo-voorziening willen wij het komende jaar – uit het oogpunt van beheersbaarheid en beperking van de financiële risico's – een terughoudend beleid voeren. Wij hebben nu nog onvoldoende zicht op de situaties waarin mantelzorgers en vrijwilligers aanspraak zouden willen maken op individuele voorzieningen en welke voorzieningen het dan zou betreffen. Dit houdt in dat wij *het komende jaar* alleen via algemeen ondersteuningsbeleid ondersteuning willen bieden en de individuele Wmo-voorzieningen in principe niet open willen stellen voor mantelzorgers en vrijwilligers. *Wel willen wij via de hardheidsclausule gerichte praktijkervaring opdoen om te bepalen of er een ruimer beleid gevoerd moet gaan worden.*

Weliswaar worden mantelzorgers en vrijwilligers genoemd in artikel 10 van de verordening als het gaat om personen die voor hulp bij het huishouden in aanmerking kunnen komen. Zoals uit de toelichting bij dat artikel blijkt wordt dan expliciet huishoudelijke hulp in het kader van de "respijtzorg" bedoeld. Dus hulp aan een persoon met beperkingen ter ontlasting van de mantelzorger. Het is niet de bedoeling dat het huishouden van de mantelzorger wordt overgenomen, maar overname van het huishouden van degene die de mantelzorg ontvangt is wel mogelijk. Deze laatste persoon zal ook de hulp moeten aanvragen en de woonplaats van deze persoon bepaalt welke gemeente de aanvraag in behandeling gaat nemen.

De Stichting Welzijn Ouderen Wijchen gaat samen met MEE en Vraagwijzer extra aandacht schenken aan mantelzorgondersteuning. Zowel als het gaat om het beter indiceren als om het verruimen van het aanbod zelf. Samen met andere organisaties gaat zij een ondersteuningsaanbod ontwikkelen afgestemd op de behoefte van de mantelzorger en afhankelijk van de persoonlijke situatie.

Het komende jaar willen wij nagaan of de methodiek die MEE voor ons gaat ontwikkelen om bij het indiceren de belastbaarheid en de sociale omgeving van een mantelzorger in beeld te brengen, uitgebreid kan worden met een onderzoek naar de zaken die een ontlasting kunnen bieden aan mantelzorgers en vrijwilligers bij de uitoefening van hun zorgtaken. Ook de uitkomsten van dit onderzoek kunnen een onderlegger worden voor een toekomstige beleidswijziging.

Algemene en individuele voorzieningen

In de verordening is het begrip "algemene voorzieningen" opgenomen. Deze categorie voorzieningen heeft als doel om een snelle oplossing te bieden voor onder het werkingsgebied van de wet vallende problemen die beperkt in omvang en complexiteit zijn. Voor dergelijke problemen kunnen snel eenvoudige voorzieningen worden verstrekt, zonder veel administratieve rompslomp voor de burger. Voor introductie van deze categorie voorzieningen is gekozen omdat de compensatieplicht in artikel 4 Wmo zich uitdrukkelijk niet beperkt tot individuele voorzieningen. De gemeente heeft de opdracht én de mogelijkheid om naast individuele voorzieningen ter compensatie van beperkingen ook meer algemene voorzieningen te organiseren.

Als mogelijke algemene voorzieningen valt te denken aan snel beschikbare hulp bij het huishouden zoals een boodschappendienst, scootermobiel- en rolstoelpools voor mensen die niet permanent zo'n middel nodig hebben, klussendiensten voor eenvoudige aanpassingen aan de woning en vrijwilligersdiensten. De praktijk zal uitwijzen of er nog meer creatieve ideeën ontstaan voor algemene voorzieningen.

In Wijchen hebben wij op dit moment de "Rolstoel uitleen" via Vraagwijzer als enige concreet ingevulde algemene voorziening. De rolstoelen uit deze rolstoelpool worden voor incidenteel gebruik uitgeleend aan burgers van Wijchen.

Omdat wij openstaan voor nieuwe ontwikkelingen en het ons streven is om meer algemene voorzieningen te gaan organiseren hebben wij het begrip algemene voorzieningen ook voor de andere individuele voorzieningen in onze verordening opgenomen.

Bij de vraag met welke voorzieningen mensen het best gecompenseerd kunnen worden geldt als leidraad: algemeen waar het kan, individueel als het moet. Deze opzet, met het primaat voor de algemene voorzieningen, is niet alleen gekozen om het voorzieningenstelsel op den duur betaalbaar te houden, maar moet er ook voor zorgen dat de Wmo regelarm en klant-vriendelijk wordt.

Verstrekking van natura voorzieningen of van een PGB

De wetgever heeft met de Wmo gekozen voor de brede invoering van het persoonsgebonden budget (PGB). Een aanvrager die een indicatie voor een individuele voorziening heeft gekregen moet de keuze worden geboden tussen het ontvangen van de voorziening in natura of een persoonsgebonden budget, waarmee hij/zij zelf een voorziening kan aanschaffen of dienstverlening kan inkopen. De keuzemogelijkheid voor een persoonsgebonden budget hoeft alleen niet geboden te worden als daartegen bezwaren van overwegende aard zijn, zoals bijvoorbeeld schuldenproblematiek bij de aanvrager.

De procedure is dus als volgt. Bij aanvraag wordt eerst bekeken of een algemene voorziening een adequate oplossing voor de beperking kan bieden. Zo niet, dan wordt bekeken of en welke individuele voorziening nodig is. Als die individuele voorziening wordt toegekend, is het aan de aanvrager om te kiezen tussen natura-verstrekking of een PGB.

De hoogte van het PGB wordt geregeld in de beleidsregels Wmo. Het gaat immers om een veelheid van individueel vast te stellen budgetten. Uitzondering zijn de budgetten voor hulp bij het huishouden, die kunnen worden vastgesteld op basis van een vaste eenheid (geïndiceerde uren x uurtarief). Het PGB voor hulp bij het huishouden moet vergelijkbaar zijn met zorg in natura. Dat betekent dat de hoogte mede afhankelijk is van de inkoopprijs voor zorg in natura. Die prijs wordt pas bekend na afronding van de aanbesteding. In de overgangsfase kunnen de huidige AWBZ-prijzen gehanteerd worden. Zorg in natura is door de overheadkosten en kapitaalslasten van zorginstellingen (veelal) duurder dan huishoudelijke hulp via een PGB. In de AWBZ is het PGB om die reden 75% van het bedrag van de kosten van hulp bij de huishouding in natura en heeft de PGB-houder een vrije bestedingsruimte van € 250,-. Hierover hoeft hij geen verantwoording af te leggen.

Wij stellen voor om dit in de WMO zo voort te zetten. Zeker het eerste jaar omdat wij niet weten wat precies op ons afkomt.

Uit de eerste uitkomsten van de Benchmark individuele verstrekkingen 2006 blijkt dat Wijchen relatief veel PGB-houders heeft met hoge uitgaven. Verhoging van het percentage van 75% zou hierdoor direct ook budgettaire consequenties hebben.

Cliënten die op 1 januari 2007 een geldige indicatie huishoudelijke verzorging (HV) hebben, behouden hun recht op zorg conform de regels van de AWBZ gedurende de looptijd van hun indicatie doch ten hoogste tot 31 december 2007. Als deze overgangsccliënten een PGB hebben, is de gemeente verplicht aan hen gedurende de periode van het overgangsrecht een PGB te verstrekken. Hierbij dienen de PGB-regels te worden gehanteerd zoals die nu in de AWBZ gelden.

Wij willen gebruik maken van het aanbod van het zorgkantoor om het PGB voor overgangsccliënten uit te voeren in 2007. Het zorgkantoor heeft de ervaring en de infrastructuur om deze

PGB's volgens de AWBZ-regeling uit te voeren. Het geeft ons de ruimte om een eigen PGB-uitvoeringsbeleid te ontwikkelen voor nieuwe aanvragers.

De besteding van het PGB moet wel verantwoord worden. De gemeente kan zelf bepalen op basis van de eigen uitvoeringsbehoefte in hoeverre er controle wordt uitgeoefend op de besteding van het PGB. De behoefte aan verantwoording wordt afgewogen tegen de administratieve belasting die controle met zich mee brengt. Om uitvoeringskosten te besparen kan steekproefsgewijs gecontroleerd worden.

ICF-classificatie

De International Classification of Functioning, Disability and Health, de zogenaamde ICF-classificatie, is in de wet genoemd als een mogelijkheid. In de verordening is opgenomen dat de ICF-classificatie gebruikt moet worden bij de (indicatie)advisering. De uitwerking daarvan zal worden opgenomen in de beleidsregels. De verordening gaat daarin dus verder dan de wet (d.w.z. de toelichting op het amendement met het compensatiebeginsel). Zowel in de Wvg als in de AWBZ geldt dat de medische noodzaak van de gevraagde voorziening een cruciale rol speelt, hetgeen keer op keer is bevestigd in de jurisprudentie. Als dan het medische advies in ICF-termen gesteld wordt (net als bij de AWBZ-indicaties van het CIZ het geval is), dan is daardoor automatisch een centrale rol weggelegd voor het ICF. Tevens wordt daarmee de afstemming tussen de indicering voor de AWBZ en die voor de Wmo vergemakkelijkt.

Uitruil

In de AWBZ is uitruil van persoonlijke verzorging tegen huishoudelijke verzorging mogelijk, bij personen met een indicatie voor persoonlijke verzorging. Dit kan aan de orde zijn als de zorgbehoevende het prettiger vindt dat zijn partner de persoonlijke verzorging op zich neemt, in plaats van een 'vreemde'. Ter compensatie kan de leefeenheid dan hulp bij het huishouden krijgen. Doordat de hulp bij het huishouden naar de Wmo gaat en de persoonlijke verzorging niet, is die uitruil niet meer vanzelf mogelijk. Voor uitruil bestaat geen wettelijke basis. Wij streven ernaar om over de uitruil van zorg in natura tussen Wmo en AWBZ afspraken te maken met het Zorgkantoor.

3. Contouren van de eigen bijdrage regeling

Artikel 15 van de Wmo biedt de mogelijkheid bij verstrekking van voorzieningen in natura of een persoonsgebonden budget eigen bijdragen te vragen. Artikel 19 van de wet biedt de mogelijkheid de hoogte van financiële tegemoetkomingen af te stemmen op het inkomen van de gene aan wie maatschappelijke ondersteuning wordt verleend: het zogeheten eigen aandeel.

In artikel 8 van de verordening is de keuze gemaakt om eigen bijdragen te gaan heffen en wel bij de verstrekking van hulp bij het huishouden en bij woonvoorzieningen. Bovendien wordt bepaald dat de wijze waarop dit wordt uitgevoerd door het college in het Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning wordt vastgelegd.

Het college is bij de nadere invulling gebonden aan de grenzen die worden gesteld in het Besluit maatschappelijke ondersteuning. In deze AmvB wordt het heffen van een eigen bijdrage gereguleerd door het vastleggen van plafonds waaronder de gemeente vrijheid van handelen heeft.

De eigen bijdrage i.h.k.v. de Wmo mag niet hoger zijn dan de bestaande eigen bijdrage voor extramurale AWBZ-zorg. Als een zorgvrager op beide wetten een beroep doet, betaalt hij slechts één keer de eigen bijdrage. Deze komt dan op de eerste plaats ten goede aan de

Wmo (en dus aan de gemeente).

Het budget dat de gemeente krijgt voor de uitvoering van de hulp bij het huishouden is gebaseerd op de uitgaven hiervoor in 2005, na aftrek van de betaalde eigen bijdragen. De totale eigen bijdragen bedroegen in 2005 € 377.718,-. Op de totale netto uitgaven huishoudelijke verzorging (in natura en PGB) van ca. € 1.897.192,- over 2005, vormen de eigen bijdragen dus een percentage 19,9 %. Het afzien van een eigen bijdrage zou aanzienlijke gevolgen hebben voor de financiering van deze voorziening.

Wij kunnen, ondanks onze beleidsvrijheid, de burger niet vrijwaren van eigen bijdragen voor zorg, omdat meer dan de helft van de mensen die huishoudelijke verzorging ontvangen, daarnaast ook andere vormen van AWBZ-zorg krijgt. Als de gemeente ervoor kiest om geen of een lagere eigen bijdrage te heffen, dan wordt de eigen bijdrage of het restant, op grond van de AWBZ geïnd. De burger heeft dan dus geen financieel voordeel, de gemeente heeft minder budget voor de Wmo en de AWBZ-kas destemeer.

Wel willen wij via het minimabeleid de eigen bijdrage voor mensen met een inkomen tot 120% van het sociale minimum compenseren op een manier die voor de burger zo min mogelijk bureaucratie met zich meebrengt. Op dit moment gebeurt dat ook al via de bijzondere bijstand (categoriale regeling voor chronisch zieken en gehandicapten).

Alles overziende stellen wij om pragmatische redenen voor om in 2007 de eigen bijdragen te gaan heffen conform de in de AmvB aangegeven grensbedragen en dus geen lagere grenzen te gaan hanteren.

4. Datum van vaststelling en inwerkingtreding van de verordening

Indien uw raad de voorliggende verordening in uw vergadering van 28 september 2006 (dus vóór 1 oktober 2006) vaststelt, zal de verordening met ingang van 1 januari 2007 van kracht worden. Nieuwe aanvragen vanaf 1 januari 2007 zullen dan volgens de regels van deze verordening beoordeeld worden.

Mocht het onverhoopt niet lukken om de verordening vóór 1 oktober 2006 door uw raad vast te laten stellen dan zullen wij tot 3 maanden na de datum van de vaststelling de oude Wvg- en Awbz-regels moeten blijven hanteren.

5. Financiële gevolgen

Om te beginnen moeten wij bij de financiële paragraaf een voorbehoud maken over de gebruikte cijfers, omdat wij op dit moment alleen beschikken over voorlopige cijfers over het gebruik van hulp bij het huishouden en voorlopige budgetten op basis van de meicirculaire gemeentefonds en de aanvulling daarop, de julibrief. Pas in de septembercirculaire gemeentefonds worden de definitieve budgetten bekendgemaakt.

Daarnaast blijkt dat in 2006 de vraag naar hulp bij het huishouden stijgt t.o.v. 2005. Op dit moment is echter geen betrouwbare jaarprognose van deze stijging te geven. De grootste aanbieder van hulp bij het huishouden in Wijchen verwacht in 2006 een stijging van 5,3%. Onze uitgangspositie in 2007 wordt bepaald door de realisatiecijfers van 2006, ons budget door de historische gegevens uit 2005. De gestegen vraag kan dus tot financiële tegenvallers leiden.

Vanaf 2008 wordt in enkele jaren (3 of 4, hoeveel precies is nog niet bekend) overgegaan van verdeling van middelen op historische gronden naar verdeling volgens een objectief verdeelmodel. De effecten van dit objectief verdeelmodel zijn alleen doorgerekend op basis van de

cijfers en uitgaven over 2004. Uit die doorrekening kwam Wijchen als voordeelgemeente uit de bus. De basis voor het objectief verdeelmodel is echter 2005 en bij gebrek aan definitieve gegevens, kunnen wij op dit moment geen voorspelling doen over de werkelijke effecten van het verdeelmodel. Gebleken is nl. dat de uitgaven aan huishoudelijke verzorging in 2005 veel hoger waren dan in 2004, maar dat de mate waarin de uitgaven gestegen zijn, per gemeente sterk verschilt. In de septembercirculaire krijgen wij definitief uitsluitel. I.v.m. de deadline voor de verordening van 1 oktober 2006, kunnen wij hierop nu niet wachten.

Indien de septembercirculaire daartoe aanleiding geeft, zullen wij later in 2006 hierop bij uw raad terugkomen.

Tabel 1: budgetten voor huishoudelijke hulp o.g.v. meicirculaire en julibrief

Kosten gebaseerd op uitgaven 2005	bedrag meicirculaire	Bedrag julibrief
Huishoudelijke zorg in natura (bruto)	1.798.204,-	1.798.204
Eigen bijdrage huishoudelijke zorg in natura	Niet genoemd	269.497,-
Huishoudelijke zorg in natura (netto)	1.528.707,-	1.528.707,-
Huishoudelijke zorg in pgb (netto)	368.485,-	367.300,-
Beschikbaar budget huishoudelijke verzorging	€ 1.897.192,-	-
Uitvoeringskosten	€ 130.279,-	Niet genoemd
Totale budget huishoudelijke zorg volgens objectieve verdeelmodel	€ 1.560.800,-	

De nettobudgetten zijn de (voorlopige) bedragen die wij in 2007 ontvangen, gebaseerd op historische uitgaven. De eigen bijdragen ontvangen wij van het CAK na inning. Op het pgb houden wij de eigen bijdrage rechtstreeks in.

Uit de voorlopige cijfers blijkt dat er in Wijchen in 2005 ruim € 500.000,- meer aan huishoudelijke verzorging is uitgegeven dan in 2004. Er is al geconstateerd dat de vraag naar huishoudelijke hulp stijgende is. In 2005 is in Wijchen 20.515 uur meer huishoudelijke verzorging geleverd dan in 2004 (een stijging van 38%), blijkt uit cijfers van het CAK.

Ook het aantal gebruikers is in 2005 met 6,7% gestegen (van 685 excl. Pgb-houders naar 731 in 2005).

Het ministerie van VWS wijst in haar brief van 28 juli 2006 de aanpassing in de bekostigingssystematiek voor de extramurale AWBZ zorg als belangrijke oorzaak aan voor de stijging. De bekostiging van de extramurale zorg was tot 2005 mede afhankelijk van het opleidingsniveau van de hulpverlener. Hiervoor werd de gemengde functie verzorging gehanteerd. De registratie sloot aan op de bekostigingssystematiek. Vanaf 2005 vindt de bekostiging plaats op basis van de indicatie van de klant. De functie verzorging is hierbij gesplitst in huishoudelijke zorg

en andere zorg. Veel zorg die tot 2005 als anderszins werd geregistreerd, wordt daarmee vanaf 2005 geregistreerd als huishoudelijke zorg.

Of de verklaring van het ministerie van WVS afdoende is kan betwijfeld worden nu de zorgkantoren signalen afgeven dat de aanvragen voor huishoudelijke zorg in 2006 ook flink groeien. De groei is zo groot dat budgetten die aan zorgaanbieders zijn toegekend nu reeds overschreden worden.

In onze regio stellen zorgaanbieders daarom produktie beperkende maatregelen in. De wachtlijsten die hieruit voortkomen zullen voor ons gevolgen hebben in 2007 bij de uitvoering van de Wmo conform het overgangsrecht waarbij wij de rechten van de al AWBZ geïndiceerden moeten eerbiedigen.

In ieder geval brengt de stijgende vraag een belangrijk financieel risico met zich mee, nl. het open eind karakter dat hulp bij het huishouden krijgt door de compensatieplicht. Nu koopt het zorgkantoor een vooraf bepaald volume aan hulp is. Als dat te weinig is, ontstaan er wachtlijsten of wordt de schaarste verdeeld. De compensatieplicht maakt dat voor gemeenten vrijwel onmogelijk.

Uitvoeringskosten

In de "Basisnotitie huishoudelijke verzorging en andere individuele verstrekkingen in de WMO" zijn de uitvoeringskosten globaal in beeld gebracht. De raming is gebaseerd op de huidige uitvoeringspraktijk voor de Wet voorzieningen gehandicapten, het verwachte aantal cliënten, indicaties, mutaties en facturen per jaar. De komende weken willen wij deze raming actualiseren rekening houdende met de nieuwe ontwikkelingen die zich de afgelopen maanden hebben voorgedaan. In de raming kwamen wij toen uit op ruim € 211.000,- extra uitvoeringskosten.

De verwachte uitvoeringskosten zijn aanzienlijk hoger dan het budget dat wij o.g.v. de meicirculaire hiervoor kunnen verwachten (€ 130.279,-). Daar komt nog bij dat het macro-uitvoeringsbudget nog lager zal worden, doordat een aantal zaken die centraal geregeld gaan worden zoals de inning van de eigen bijdragen door het CAK en mogelijk de ondersteuning aan pgb-houders door de Sociale Verzekeringsbank gefinancierd gaan worden door uitnames uit het macro-uitvoeringsbudget. Het macrobudget voor uitvoeringskosten bedraagt € 67 miljoen, waarvan € 7 miljoen is bedoeld voor het uitvoeren van klanttevredenheidsonderzoeken. Wij moeten dus rekening houden met een bijstelling naar beneden van ons uitvoeringsbudget.

Alle Nederlandse gemeenten kampen met een naar verwachting te laag budget voor de uitvoering. Wat dat betreft loopt Wijchen niet uit de pas. Het rijk wil echter niet verder gaan dan de toezegging dat het in 2007 zal monitoren welk bedrag voor een doelmatige uitvoering van de Wmo werkelijk nodig is. Achteraf zal op macroniveau verrekening plaatsvinden van een overschot of tekort. Dit biedt op dit moment geen enkele garantie.

Vooralsnog zullen wij dekking moeten vinden voor het verwachte tekort op de uitvoeringskosten. Wij stellen voor om de reservering in het huidige indicatiebudget ter hoogte van € 100.000,- hiervoor in te zetten. De overschrijding van de verwachte uitvoeringskosten zal door deze getroffen voorziening naar verwachting geen gevolgen hebben voor de begroting 2007.

Wijchen, 16 augustus 2006